Poveste cu un acordeon

de Bogdan Suceavă

Prietenului meu Oliver Dragicević

- Nu încape, spuse locotenentul, mai îndeasă-l şi tu.

- Dar nu merge aşa, spuse băiatul. Începuseră să-l treacă sudorile.

- Trebuie să încapă. Nu avem voie să lăsăm pe nimeni înăuntrul Palatului fără ca obiectele însoţitoare să treacă prin scaner.

- Daţi-mi voie, făcu impresarul, care deveni brusc foarte atent. Aici e vorba de o neînţelegere. Marian Ionescu e câştigătorul festivalului de acordeon clasic de la Karlový Vary, şi va interpreta în seara aceasta la Cotroceni la invitaţia Preşedenţiei. Nu e un terorist care introduce nu ştiu ce în acordeon.

- Da, spuse locotenentul, dar regulamentul e foarte precis în legătură cu asta. Trebuie să scanăm toate obiectele de anumite dimensiuni. E o măsură firească de securitate. Trebuie doar să îndesăm puţin.

- Nu, spuse Marian.

- Staţi puţin, zise din nou impresarul. Aş putea vorbi cu domnul colonel ? Cred că ne vom clarifica. Totul e în regulă, nu s-a întâmplat nimic.

- Sigur, zise locotenentul. Să-l chem prin staţie. Dânsul e la poarta doi. În seara aceasta mulţi invitaţi intră pe acolo. E protocol.

- Ştiu, zise impresarul, mi-a zis să vin pe acolo. Dar am parcat de partea asta a palatului. Poarta de aici era cea mai apropiată. Şi afară începuse să ningă. Am intrat pe unde am nimerit. Vă rog anunţaţi-l dumneavoastră prin staţie.

- Desigur, spuse locotenentul. Nu fac altceva decât să urmez ordinele de protecţie a instituţiei prezidenţiale.

- Sigur, sigur, zise impresarul, nu s-a întâmplat nimic.

- E incredibil, îi spuse băiatul în şoaptă impresarului. A vrut să-mi îndese acordeonul în scaner. N-am mai văzut atâta lipsă de înţelegere şi de respect. N-a văzut că nu încape. Să plecăm.

Impresarul râse discret, ca la o glumă numai între ei doi.

- Nu putem pleca pur şi simplu. Aici e vorba de recunoaşterea ta pe plan naţional, e vorba de bursa europeană care ţi se va da cu recomandarea comitetului fundaţiei, e vorba despre foarte multe lucruri. Nici nu-ţi imaginezi câţi ar fi vrut să interpreteze în seara asta aici.

- Dar nu poţi îndesa un acordeon. Nu e un obiect. Oamenii ăştia

- L-au jignit deja când l-au privit ca pe un obiect. Un instrument are suflet, şi are înăuntru un duh. Nu e vorba de balansul lui, de amploarea burdufului, e vorba de duhul instrumentului. Nu poţi să-l striveşti, după aceea n-o să-ţi mai stea alături niciodată.

- Mda, spuse impresarul uitându-se la ceas.

- Arta stă în sufletul instrumentului. Cu el eşti în dialog, cu el faci totul. Să plecăm.

- Nu, spuse impresarul. Au vrut iniţial să invite un interpret de taragot, şi a trebuit să-l luxez. Acum au făcut o festivitate aşa de specială, totul e orientat către muzică clasică, era natural să fie interesaţi de prezenţa ta, de Chopin pe instrumentaţie de acordeon. În seara asta e ca Mozart la Salzburg.

- Dragul meu ! spuse din spate colonelul. Te pup. Când aţi venit ? O, el e Marian ? Îmi pare bine. Vai, se poate, eram la poarta cealaltă. Ştiţi, ambasadorul Germaniei.

- Problema e acordeonul, spuse foarte în şoaptă impresarul. Băiatul de la poartă vrea să-l îndese în scanerul antitero. Îmi strică scula de patru mii de parai şi o să sune de tot necazu' după aceea. În plus, mi-l enervează pe asta micu, ţi-am spus la telefon că e cam labil.

- Domnule locotenent, zise colonelul, te rog frumos ajută-l pe domnul Marian să ducă acordeonul. Dă-l pe după scaner te rog. Nu e nici o problemă.

- Am înţeles.

- Îl pot duce eu, spuse Marian. Nu, sunt superstiţios, luaţi mâna.

- Bine, desigur, spuse colonelul, pe aici.

Au intrat pe coridor, au ieşit în curte, apoi au intrat în clădirea Palatului printr-o aripă laterală. Au urcat scările şi, la etaj, colonelul a deschis uşa unei încăperi mici.

- Vă rog, simţiţi-vă ca acasă. Mai avem douăzeci de minute şi trebuie să ne pregătim să mergem în culise.

- Avem o oglindă aici, făcu impresarul.

- Da, sigur, e după draperia asta. Aici s-a pregătit şi Placido Domingo, la oglinda asta.

- Câteva clipe de linişte ar fi bine, zise impresarul.

- Da, desigur, spuse colonelul. Vă rog. Dacă aveţi nevoie de ceva, soneria e aici. Vin după voi imediat.

Marian şi-a scos pardesiul, cam subţire pentru vremea de afară, apoi începu să desfacă acordeonul din husă. Era o husă de piele neagră, cu capse argintii. Impresarul se uită la el, apoi îşi scoase pieptănul.

Se uită câteva clipe în oglindă. Îşi deschise buzele într-o grimasă care oglindea dantura. Se întoarse către Marian.

Marian era ciufulit ca naiba. Stătea aplecat peste acordeon, numai în cămaşă. Fracul stătea aruncat pe pat, în ţiplă. Întinse acordeonul. Când îl strânse, începu să interpreteze un fragment.

- Nu-l aud, zise.

- Ce să auzi ? făcu impresarul. Sună perfect.

- Duhul.

- Nici o problemă, îţi spun eu, instrumentul e perfect.

- Nişte brute.

- Asta e adevărat, râse impresarul.

Încercă alte câteva game.

- Cred că ar fi bine să pregăteşti fracul şi *papillonul*.

- N-am ajuns încă acolo, spuse Marian. Fără duhul instrumentului la ce bun fracul şi tot restul.

- OK, zise impresarul, nu te grăbi. Ia-o încet, linişteşte-te.

Se uită la ceas.

- Gata ? zise colonelul intrând pe uşă.

- Da, da, zise impresarul, sa mergem, te pieptăn eu când ajungem acolo.

Marian nu spuse nimic şi, luându-şi acordeonul, plecă pe coridor cântând. Armonii. Aceeaşi frază muzicală, reluată de zeci de ori. De la cap.

- Parcă aş veni la mândră, zise colonelul şi-i făcu cu ochiul impresarului.

- Şşş, făcu acesta imperceptibil. Adăugă în şoaptă: e un băiat de aur, da' acu' i se pune.

- E cam crud, zise colonelul.

- Aşa eram toţi.

- Eu nu, eu la şaptişpe ani ziceam să trăiţi, nu umblam pe la festivaluri.

Deschise uşa de la camera uriaşă care ţinea loc de culise. Într-un colţ, un alt domn în frac, cu părul alb, şedea într-o poziţie rigidă pe un scaun cu motive brâncoveneşti. Când dădu cu ochii de el, Marian se potoli. Rămase nemişcat pentru o clipă, apoi lăsă cu multă grijă acordeonul jos. Se înclină către domnul în vârstă.

- E pentru mine cea mai mare onoare să deschid concertul dumneavoastră, spuse. Vă admir de când v-am auzit prima oară. Sunteţi pentru mine un model. Cel mai mult admir, dintre interpretările dumneavoastră, adaptările pentru pian ale coralelor din Bach. De la Dinu Lipatti nu s-a mai auzit aşa ceva.

Domnul în vârstă se ridică şi îi întinse mâna:

- Şi eu v-am ascultat pe dumneavoastră. Ştiu că aţi interpretat Bach şi v-am auzit la Sala Radio, toamna trecută. Remarcabilă acurateţe. Sunteţi dintre cei mai talentaţi tineri interpreţi români de azi. Daţi-mi voie să vă îmbrăţişez.

Colonelul îi făcu cu ochiul impresarului.

- Acum o să-i treacă.

- Care e programul ? zise impresarul cu ochii pe ceas. Vreo schimbare de ultimă clipă ?

Colonelul răspunse cu glas tare:

- În curând Domnul Preşedinte începe discursul de recepţie. În sală sunt domnii Ambasadori ai Olandei, Statelor Unite, Germaniei. Vor urma probabil răspunsuri protocolare. Cum sunt gata cu partea

diplomatică, domnul consilier îl anunţă pe Marian. Pe scenă e deja pianul. Marian vine în faţa pianului, sunt patru microfoane de recepţie: unul coboară din tavan, unul e pe stativ, două lipite de pian. E o cruce mică, roşie, pe covor, Marian va sta pe ea. După Marian, domnul consilier va anunţa concertul de pian al maestrului. Marian are 15 minute, maestrul 30. După ceremonie, mergem la cocktail, în Sala Bizantină.

- OK, zise impresarul. Eu stau aici, în culise.

- Am nevoie să mai repet ceva acum, spuse Marian.

- Nu putem acorda instrumentul aici, zise colonelul politicos, se aude în sala de concert, şi acum vorbeşte preşedintele.

Într-adevăr, microfoanele amplificau vocea preşedintelui. Citea ceva.

Integrarea europeană a României. Linia de forţă a politicii noastre. Spiritualitatea comună europeană. Civilizaţie şi cultură. Problemele globale ale omenirii, azi.

- Un acordeon nu se acordează, spuse Marian. Nu ca un pian.

- Da, desigur, spuse colonelul. Nu putem face zgomot aici, se aude.

- Nu e zgomot, e muzica. E sufletul.

- Ieşim pe hol, zise impresarul.

- E frig, spuse Marian.

- E OK, zise colonelul, mergem în cabina de montaj şi transmisii radio.

- Vin cu tine ? întrebă impresarul.

- Nu, mă duc singur, zise Marian.

După zece minute se întoarse nepieptănat. Fracul stă strâmb. Întrebă:

- Cât mai vorbeşte preşedintele ?

- Habar n-am. Gata cu instrumentul ? întrebă impresarul.

- Da, spuse Marian luminat. Acum aş putea interpreta orice. Toţi zeii sunt cu noi.

Pe obrazul lui era multă bucurie.

- Vino să te pieptăn eu. Uite cum trebuie să stea umerii fracului, şi doar ţi-am zis.

- Cred că preşedintele se cam lungeşte, spuse maestrul către colonel.

- Ei, diplomaţie.

- Nu, pe bune, zise Marian către impresar. A trecut sfertul de oră peste programul anunţat.

În microfoane se auzea: dinamica lumii de azi, ingerinţele practice ale raţiunii, abordările pragmatice actuale, privatizare, artă.

Marian începu să asculte atent. Se întoarse către maestru:

- Dumneavoastră ascultaţi ce spune ?

- Nu, zâmbi domnul în vârstă calm, nu-i ascult niciodată. Nu îmi pasă de asta. Mă duc acolo, mă aşez la pian, interpretez. Asta e tot.

Marian se uită la maestru. Maestrul îşi feri privirea. Marian privi în burduful acordeonului, ca şi cum şi-ar fi privit lungul nasului.

- Mă duc afară, zise impresarul, am absolută nevoie de o ţigară.

- Mă duc să vorbesc cu domnul consilier, spuse colonelul. Să văd dacă totul e gata în Sala Bizantină.

Apoi s-au auzit aplauze. Câteva voci. Râsete. O glumă a unui ambasador, probabil.

Vocea domnului consilier. Un scurt discurs introductiv, de prezentare.

- Unde e Marian ? intră colonelul năvălind în culise.

- Era aici adineaori, spuse maestrul.

- Îl anunţă acum, zise colonelul.

- Poate e afară.

Colnelul deschise în fugă uşa camerei izolate fonic. Nu era acolo. Atunci intră şi impresarul.

- Unde e Marian ? făcu colonelul.

- Aici, înăuntru, zise impresarul.

- Nu e aici.

Impresarul deveni livid.

- Nu cred, făcu colonelul.

- Am stat în dreptul uşii, zise impresarul. N-avea pe unde.

- O fi la budă.

Colonelul intră în corpul sanitar. Strigă. Apoi ieşi brusc şi începu să alerge. Ningea la fel ca-n poveşti. Colonelul se uita pe unde calcă, era în pantofi. Zăpada începuse să se aşeze. Simţi ud la ciorapi. O luă către poarta doi, pe unde Marian intrase. Când ajunse acolo, după alergărtura prin ninsoare, gâfâia tot. Întrebă pe locotenent:

- A trecut pe aici Marian Ionescu, acordeonistul ?

- Domnule colonel, am onoarea să raportez, da. Acum trei minute.

- Şi unde e ?

- A părăsit incinta.

- De ce l-aţi lăsat ?

- După program, am zis că şi-a încheiat concertul acum zece minute. Mi s-a părut ciudat că pleacă aşa repede, dar arăta cam obosit de când venise. Mi-am zis că e tânăr şi n-a mai stat la recepţie.

- Uf, făcu colonelul, nici măcar n-a cântat. Uf, e groasă. O încurcăm toţi.

- Aţi alergat.

- Să nu fac aprindere. Încotro a luat-o ?

- Pe uşă. Avea acordeonul cu el, în husă.

Colonelul deschise poarta şi privi strada. O stradă lungă, străjuită de case vechi, din anii ’30. Nu se vedea nici ţipenie. Prin zăpadă, plecând de la poartă, nişte urme proaspete.

Phoenix, AZ, iunie 2001